

The Dress Code of the Daughter of Israel

<p>1. Berachot 24a R. Isaac said: A handbreadth [exposed] in a [married] woman constitutes ervah. In which way? Shall I say, if one gazes at it? But has not R. Shesheth [already] said: Why did Scripture enumerate the ornaments worn outside the clothes with those worn inside? To tell you that if one gazes at the little finger of a woman, it is as if he gazed at her secret place! No, It means, in one's own wife, and when he recites the <i>Shema</i>'. Rabbi Yitzhak said: a handbreadth in a woman is <i>ervah</i> [=nakedness, unchastity, impropriety]. Rav Hisda said: a thigh in a woman is <i>ervah</i>, as it is written (Isaiah 47:2) "Bare your thigh, wade through the rivers" and it is written (<i>ibid.</i>, v. 3) "your <i>ervah</i> shall be uncovered and your shame shall be exposed". Samuel said: <i>kol b'ishah ervah</i>, a woman's voice is <i>ervah</i>, as it is written (Song of Songs 2:14) "for your voice is sweet and your appearance is comely". Rav Sheshet said: Hair in a woman is <i>ervah</i>, as it is written (<i>ibid.</i> 4:1) "your hair is like a flock of goats".</p>	<p>(ברכות דף כד. אמר רבי יצחק טפח באשה ערוה למאי אילימא לאסתכולי בה והא אמר רב ששת למה מנה הכתוב תכשיטין שבהוין עם תכשיטין שבפנים לומר לך כל המסתכל באצבע קטנה של אשה כאילו מסתכל במקום התורף אלא באשתו ולקריאת שמע אמר רב הסדא שוק באשה ערוה שנאמר גלי שוק עברי נהרות וכתוב תגל ערוותך וגם תראה חרפתך אמר שמואל קול באשה ערוה שנאמר כי קולך ערב ומראך נאוה אמר רב ששת שער באשה ערוה שנאמר שערך כעדר העזים:</p>
--	--

<p>Tur Orah Hayyim 75:1 In the presence of a woman exposing a tefah that she normally keeps covered, even one's own wife, one may not recite the Shema. And also it is prohibited to say Shema in front of the Shok that is uncovered as well as uncovered hair but virgins who go with their hair uncovered, it is permitted to recite in front of them.</p>	<p>12) טור אורח חיים סימן עה (ר' יעקב בן הרא"ש, ש, 1269 גרמניה – 1343 ספרד) טפח המגולה באשה במקום שדרכה לכסותו אסור לקרות קריאת שמע כנגדה אפילו היא אשתו וכן אם שוקה מגולה אסור לקרות כנגדה ושער של אשה שדרכה לכסותו אסור לקרות כנגדן אבל בתולות שדרכן לילך פרועות הראש מותר</p>
--	--

What About Cross Dressing???

<p>Deuteronomy 22:5 A woman must not put on man's apparel nor shall a man wear women's clothing for whoever does these things is abhorrent to God.</p>	<p>דברים כב:ה ולא יהיה כלי גבר על אשה ולא ילבש גבר שמלת אשה כי תועבת ה' אלהך כל עשה אלה</p>
---	---

<p>Sifre Devarim Piska 226: No male article shall be on a woman. Could this be teaching that a woman should not wear white garments nor a man colored ones? Rather the verse concludes "whoever performs these commits an abominable act before the Lord your</p>	<p>ספרי דברים פרשת כי תצא פיסקא רכו (ה) לא יהיה כלי גבר על אשה, וכי מה בא הכתוב ללמדנו, שלא תלבש אשה כלי לבנים והאיש לא יתכסה צבעונים תלמוד לומר תועבה, דבר הבא לידי תועבה זהו כללו של דבר שלא תלבש אשה כדרך שהאיש לובש ותלך לבין האנשים</p>
--	---

<p>God.” Only practices leading to an abominable act are forbidden. As a rule a woman should not put on male garb and circulate among men, nor should a man adorn himself in a feminine way and the circulate among women.</p> <p>R. Eliezer Ben Yaakov says: Whence do we know that a woman should not bear arms and go off to war? It says No male article shall be on a woman. A man shall not adorn himself in women’s ornaments, as it says: and a man shall not wear women’s clothing....</p>	<p>והאיש לא יתקשט בתכשיטי נשים וילך לבין הנשים רבי אליעזר בן יעקב אומר מנין שלא תלבש אשה כלי זיין ותצא למלחמה תלמוד לומר לא יהיה כלי גבר על אשה והאיש לא יתקשט בתכשיטי נשים תלמוד לומר ולא ילבש גבר שמלת אשה.</p>
<p>Rambam Sefer Hamitzvot, Lo Taaseh 40: No male article shall be on a woman and a man shall not wear a woman’s garment (Deut 22:5) One should be aware that this act, i.e. women adorning themselves in male finery or men in women’s finery is sometimes performed to arouse the senses to debauchery as is well known and is also performed for various types of idolatry as is explained in works devoted to this subject. Some amulets are sold with the proviso that the purchaser when wearing them wear clothing of the opposite sex such as gold and pearls in the case of men and armour and weaponry in the case of women</p>	<p>ספר המצוות לרמב"ם מצות לא תעשה מ והמצוה הארבעים היא שהזהיר האנשים גם כן מהתקשט בתכשיטי הנשים והוא אמרו יתעלה (שם) ולא ילבש גבר שמלת אשה. וכל אדם שהתקשט גם כן או לבש מה שהוא מפורסם במקום ההוא שהוא תכשיט המיוחד לנשים לוקה. ודע שזאת הפעולה, כלומר היות הנשים מתקשטות בתכשיטי האנשים או האנשים בתכשיטי הנשים, פעמים תיעשה לעורר הטבע לזמה כמו שהוא מפורסם אצל הזונים ופעמים ייעשה למינים מעבודת עבודה זרה כמו שהוא מבואר בספרים המחברים לזה. והרבה מה שיושם בתנאי בעשיית קצת הטלאסם וייאמר אם היה המתעסק בו אדם ילבש בגדי נשים ויתקשט בזהב ופנינים והדומים להם ואם היתה אשה תלבש השריין ותזדיין בחרבות. וזה מפורסם מאד אצל בעלי דעת זאת:</p>
<p>Sefer ha-Hinukh, Mitzvah 542 Roots of the mitzvah – to remove promiscuous behaviour from our holy nation...without a doubt, if men and women wear the same clothing, they will always be mingling together, and the earth will be filled with perversion. Our sages also explained that this mitzvah serves to remove all trace of idolatry for such was the way of idolaters. I found these two reasons in the works of Ramban after writing them myself.</p>	<p>ספר החינוך - מצוה תקמב (מחבר לא ידוע, מאה ה-13, ספרד) משרשי המצוה להרחיק מאומתנו הקדושה דבר ערוה וכל ענין וכל צד שיהיה הכשלון באותו דבר מצוי מתוכו, וכענין שיאמרו זכרונם לברכה [סנהדרין ק"ו ע"א] על דרך משל, שאליקינו שונא זמה הוא, כלומר שלאבתנו הרחיקנו מן הזמה שהיא דבר מכווער ביותר ויקח לב האדם ומדיחו מדרך טובה ומחשבה רצויה לדרך רעה ומחשבה של שטות. ואין ספק כי אם יהיו מלבושי האנשים והנשים שוים, יתערבו אלו עם אלו תמיד ומלאה הארץ זמה. ועוד אמרו בטעם מצוה זו שהיא להרחיק כל ענין עבודה זרה שדרכן של עובדי עבודה זרה היה בכך. ואלה שני הטעמים מצאתים בספרי הרמב"ם ז"ל אחר כתבי אותם:</p>
<p>Ibn Ezra, Deuteronomy 22:5 The purpose of forbidding cross sexual dress is to prevent smooth faced men from mingling with women and then secretly fornicating with them. The fact that in most countries men and women dress distinctly, shows that this is a universal concern. Some view the admonition as a safeguard against sexual deviance but such an explanation is superfluous because God abhors all deviation form His plan.</p>	<p>דברים פרק כב פסוק ה לא־יִתְּנֶה כְּלִי־גִבּוֹר עַל־אִשָּׁה וְלֹא־יִלְבֹּשׁ גִּבּוֹר שְׂמֹלֶת אִשָּׁה כִּי תֹעֲבָת וְקִנְיַן אֱלֹהִים כֹּל־עֲשֵׂה אֵלֶּה: פ</p>
<p>Rambam Avodah Zarah 12:10 A man should not wear male articles such as a</p>	<p>רמב"ם יד החזקה – הל' עבודת כוכבים פרק יב (ר' משה בן מיימון, 1138 ספרד – 1204 מצרים)</p>

<p>turban, a hat or armor, nor should she cut her hair like a man. A man should not wear female articles such as colourful clothing or gold jewelry, wherever such items are worn only by women. It all depends on regional custom. If a man or woman violate this, they must receive lashes.</p>	<p>(ט) העברת השיער משאר הגוף כגון בית השחי ובית הערוה אינו אסור מן התורה אלא מדברי סופרים והמעבירו מכין אותו מכת מרדות במה דברים אמורים במקום שאין מעבירין אותו אלא נשים כדי שלא יתקן עצמו תיקון נשים אבל במקום שמעבירין השיער הנשים ואנשים אם העביר אין מכין אותו ומותר להעביר שיער שאר איברים במספריים בכל מקום: (י) לא תעדה אשה עדי האיש כגון שתשים בראשה מצנפת או כובע או תלבש שריון וכיוצא בו או שתגלה ראשה כאיש ולא יעדה איש עדי אשה כגון שילבש בגדי צבעונים וחלי זהב במקום שאין לובשין אותן הכלים ואין משימים אותו החלי אלא נשים הכל כמנהג המדינה איש שעדה עדי אשה ואשה שעדתה עדי איש לוקין...</p>
<p>Tur Yoreh Deah 182 A woman should not wear clothing which by local custom is deemed to be exclusively male.</p> <p>Bayyit Hadash on Tur Yoreah Deah 182: (17th century Poland) The law is lenient in two respects. First of all, no prohibition applies, even against wearing something that makes one more attractive unless one does so to resemble the opposite sex. Clothing worn as protection against the summer sun or winter rain present no problem. Second of all, even if a man intends to resemble a woman, no prohibition applies unless in doing so he thereby beautifies himself. As the Sifri states "...a man should not adorn himself with female adornments." Therefore, male garments worn by women when they go to market and sit in shops violate no prohibition. They are made only as clothing to cover the body, not for beautification or adornment. Moreover, women wear them only as a protection from exposure to the elements not to resemble men.</p> <p>Rema: To wear only one such garment is forbidden and even if one's gender is recognizable by the rest of one's garb.</p>	<p>טור יורה דעה קפב לא תלבש אשה בגדים המיוחדין לאיש לפי מנהג המקום ולא תגלה אשה כאיש. לא ילבש איש בגדי אישה.</p> <p>שולחן ערוך יורה דעה סימן קפב (ר' יוסף קארו, 1488 ספרד - 1575 ארץ ישראל) לא תעדה אשה עדי האיש, כגון שתשים בראשה מצנפת או כובע או תלבש שריון וכיוצא בו (ממלבושי האיש לפי מנהג המקום שהוא), (טור) או שתגלה ראשה כאיש. ולא יעדה איש עדי אשה, כגון שילבש בגדי צבעונים וחלי זהב במקום שאין לובשין אותם הכלים ואין משימים אותו החלי אלא נשים. הגה: ואפילו באחד מן הבגדים אסור, אף על פי שניכרים בשאר בגדיהם שהוא איש או אשה (ב"י).</p>

But what about pants?

<p>Avnei Tzedek Yoreh Deah 72 (Rav Yekutiel Teitelbaum 1911-1944 murdered in Holocaust) During the winter, are women allowed to wear trousers under their clothing as protection against the cold? Answer: One may rely upon the view of Bah and Taz that even an outright male garment is permissible if worn as protection against the cold. SHakh forbade only a man's so dressing up that one cannot tell he is a man. His entire focus is on the person, not his garb, such that if a man wears only one female garment, and does not intend to resemble</p>	<p>שו"ת אבני צדק חיו"ד סי' עב (ר' יקותיאל יהודה טייטלבוים, 1944-1911 (נרצח בשואה)) אם מותר לנשים ללבוש מכנסים בחורף להגן מפני הצננה מתחת לבגדים. יש לסמוך ע"ד הב"ח והט"ו להתיר אפי' במלבוש איש ממש כשעושה להגן מפני הצננה, וגם הש"ך לא אסר אלא כשלוכשת ממש בגדי איש בכל המלבושים עד שאינה ניכרת שהיא אשה, אבל מכנסים שהם רק בגד אחד אפי' ללבושו למעלה על המלבושים מותר, שהרי הב"ח התיר גם בבגד העליון שנקרא זיפוצא. ועוד שאפי' לדי' האוסר יש להתיר המכנסים האלה, כי לאחר</p>
--	---

<p>the opposite sex, she violates no prohibition. Surely trousers beneath a woman's clothing, or even over them are permissible, since the woman will ultimately be recognized as such by her other clothing and since she is only wearing this garment as protection from the cold.</p> <p>... Yet even without my answer, there is still no problem, for after investigation, I have become aware that women's trousers can be distinguished from men's being that the two are different. Thus there are two points in your favor:</p> <p>1. There is no intent to resemble men and 2. They are different from a man's. Both here and in Poalnd, even pious modest women have long practiced this, without a complaint being heard (Note: Avnei Tzedek is talking about special loose-fitting work trousers)</p> <p>A greater problem is the new phenomenon of women wearing men's hats and suits... these would seem to be forbidden and I have previously made an uprorad about this, demanding that their forbidden status be publicized. Unfortunately, many trespass in this regard as well by wearing non-Jewish fashions. May God have mercy on us!</p>	<p>חקירה ודרישה נודע לי שהמכנסים של נשים ניכרים ומשונים ממכנסי אנשים, ונמצא דאיכא הכא תרתי לטיבותא שאינן להדמות לאנשים, וגם יש היכר בין מכנסים אלה של הנשים למכנסי האנשים. וכן נהגו להקל בזה כאן ובפולין אפ"י נשים צנועות ואין פוצה פה.</p> <p>אבל מה שנעשה חדשות בארץ, שהולכים איזה נשים, במלבוש הנקרא כובע (קאפעליש), או בגד הנקרא מענער ראק, שנראה לעינים, שאין זה, אלא להתדמות לאיש, והגם שמשונה קצת משל איש, מ"מ שמו עליו לכן זה וזה מכוער מאד, ונראה דאסור, וכבר הרעשתי ע"ז, וצווחתי בדרושים בקהל רב, וגם צויתי להכריז אסור</p>
<p>Minhat Yitzhak Part II 108 (Rabbi Yitzhak Yaakov Weiss, 1902-1989, Israel)</p> <p>Is there any prohibition against women wearing women's slacks which are like trousers but are never worn by men and are distinguishable by such factors as color?</p> <p>Answer: This question does not require elaborate investigation, for an outright prohibition is involved. Besides, ostentatious clothing such as this is produced, a priori, for sin and is associated with promiscuity. Even if they are not classed as "male articles" wearing them still constitutes an "abominable act".</p> <p>The truth is that they are real, male articles and even if they are a bit different, they are still labelled trousers. Likewise, Avnei Tzedek wrote regarding men's hats and suits that a woman's purpose in wearing either can only be to resemble a man. Even if the female version of these is a bit different from the male version, their labels will still apply, hence they should be forbidden.</p> <p>From what age does the prohibition apply? Surely once a girl reaches educable age, she must be taught about this like any other mitzvah. Even before then however, we are forbidden to supply her with forbidden fruits especially are regards an act which due to its sexually corruptive nature, may lead the public to sin as well.</p> <p>May a woman wear such trousers are home? When</p>	<p>שו"ת מנחת יצחק חלק ב סימן קח (ר' יצחק יעקב וייס, 1902 פולין – 1989 ישראל; יותר מ-20 שנה היה אב ב"ד במנצ'סטר, אנגליה)</p> <p>ב"ה יום א' יתרו י"א שבט תשי"ח (1958) לפ"ק מנשסתר יצ"ו. לידידי היקר מוהר"מ נ"י.</p> <p>ע"ד מה ששאל איזה שאלות בדין דלא יהי' כלי גבר על אשה, הנני להשיב על ראשון ראשון וכו', (א) כתב בזה"ל, מזמן רב נכנס מאדע/אופנה/ במלבושי נשים, בשם סלאקס והם כמו מכנסים, אבל יש חילוק באותם שנעשו במיוחד לנשים, שהמה בכמה צבעים וכדומה, שאין אנשים לובשים אותם כלל, האם יש איסור בזה, כיון שהם דומים למכנסים, או מפני שבתחילה בגדים כיוצא בזה נלבשים רק לאנשים עכ"ל.</p> <p>הנה אין דין זה צריך בושש דהוי איסור גמור, דחוץ מזה דבגדי שחץ כאלו, נעשים מתחילתם לעבירה, והם בגדי זימה, ומביאים לידי תועבה, ואף אם לא יהי' בכלל כלי גבר, המה בכלל תועבת ד' כל עושה אלה, ועי' בתשו' ד"ח (חיו"ד סי' נ"ח וס"א) מה שצווח ככרוכיא לבטל בגדי זימה כיב"ו. עוד באמת המה בכלל כלי גבר ממש, דעדיין שם מכנסים עליהם, והגם שהם משונים קצת, מ"מ שם עליהם, וכמ"ש בזה בפשיטות, בתשו' אבני צדק (חיו"ד סי' ע"ב... וא"כ מכ"ש במכנסים הנ"ל, שנעשו מתחילתם לעורר לעבירה ח"ו, והמה בגדי זימה ממש, ועי' בחינוך (מצוה תקמ"ב ותקמ"ג), דהביא בשם הרמב"ם, דהביא שני טעמים בטעמא דקרא, שאסרה התורה מלבושי האנשים לנשים ושל נשים לאנשים, א' משום זימה, ב' לתא דע"ז, ולדינא אף היכא דל"ש שום טעם כלל, אסור משום גזירת הכתוב כמ"ש במנ"ח (שם מצוה תקמ"ג), מכ"ש בנד"ד דשייכים ג"כ טעמי דקרא הנ"ל.</p>

<p>visitors are there, trousers are obviously as forbidden as when she is in public. Yet, even when she is home and on one can see her she still violates Kli Gever. As proof, a man is forbidden to remove his pubic and underarm hair.</p> <p>Is she allowed to wear trousers to go skiing, when skiing without them is difficult and when if she falls they actually provide an advantage? This seems to depend on a debate among the Poskim regarding whether a woman is allowed to wear male garb as protection against the elements. On close scrutiny however, it appears that even to wear such garments is forbidden according to all opinions. Even Shakh is lenient only where exposure to the elements is not a matter of choice. Yet who would allow her to wear male garb to go skiing? Better she should stay home and not dress this way... especially as a Torah prohibition is involved.</p>	<p>(ג) אם יש איסור במלבוש הנ"ל בביתה, בעת שישנם שם גם אנשים, הנה בזמן שישנם אנשים, פשיטא דאסור, כמו בשוק, דמה נפ"מ, אלא אף בזמן שאינם שם אנשים, אלא היא בעצמה בביתה, מ"מ עוברת על הלאו דלא יהי כלי גבר, דאף דאין רואה מ"מ האיסור במקומו, ומכ"ש אם הטעם משום אביזרא דע"ז, וראי' מהאיסור דהמעביר שער בית השחי ובית הערוה, דהוא במקום צנעה, ומ"מ אסור מדא' לכ"פ, ואף לשיט' הרמב"ם והש"ע (ביו"ד סי' קפ"ב), דל"ה רק איסור דרבנן, ומטעם דאינו ניכר בפרהסיא, וכמ"ש בב"י שם ובטו"ז (ס"ק ו'), אבל עכ"פ איסור דרבנן יש...</p> <p>(ד) בדבר אם מותרת ללבוש מכנסים לצורך גלישה, דקשה לגלוש בלא מכנסים, וגם אם תפול, הוי לה למעליותא מבלא זה כמובן. הנה לא אכניס עצמי בנוגע להגלישה בעצמה דבודאי לא הוי מדת הנשים הצנועות, רק במה דנוגע ללבישת המכנסים הנ"ל, די"ל לכאורה דדבר זה תלוי בפלוגתא הפוסקים, אם היכא דלובשין כדי להגן מפני החמה והצינה שרי, דלהש"ך (שם) שרי, ובס"י יד הקטנה חולק עליו ואוסר אף בכה"ג, וי"ל דהה"ד בנד"ד, ודוקא במלבוש א' לבד, אבל היכא שלובשת כל המלבושים כאיש, גם להש"ך אסור כמבוא' בדבריו, ועי' בת' אבני צדק וערוגת הבושם שם, אבל לאחר העיון נראה דבכעין נד"ד, אף שיהי' רק מלבוש א', אסור לכ"ע, דבודאי גם הש"ך מתיר רק כמו חמה וצינה, דאינו תלוי ברצונו למנוע מזה, משא"כ כה"ג דמי התיר לה לילך לגלוש, ולהלביש עצמה בבגדי אנשים, לא תגלוש ולא תלבוש...</p>
<p>Tzitz Eliezer Vol. XI, 62 Our greatest legal authorities have raised their voices against those who by seeing a pretext for leniency regarding women's trousers have made themselves "scoundrels with Torah approval". They have ruled that the Torah simply forbids such trousers with these words "A woman shall not wear male articles" (Deut. 22:5)</p> <p>Clearly, none of the halakhic differentiations presented by the Poskim apply to shameful garments such as these. By their very nature, their abominable arrogance is evident for all to see, as are the lustful thoughts of those who wear them. By exposing the shape of the leg and by accentuating the figure, they are the living fulfilment of "They make a tinkling with their feet" (Isaiah 3:16) It goes without saying that they are forbidden in terms of Kli Gever.</p> <p>Such trousers lay a wicked trap to ensnare young Jewish males in the net of promiscuity. They are almost certainly to be considered accoutrements of fornication. Hidden in their very shape and form is a poisonous incitement to sexually forbidden acts.</p>	<p>שו"ת ציץ אליעזר חלק יא סימן סב (הרב אליעזר יהודה ולדנברג, ישראל, 1915-2006) באיסור לא יהיה כלי גבר על אשה במלבושים.</p> <p>(א) נדהמתי לשמוע על מקום צידוד היתר לבגדי השחיץ מכנסים שנפרץ הדבר בעוה"ר אצל הרבה מבנות דורינו, וכעוכלא לדנא דמי זה הכתוב מזה בשו"ת אבני צדק חיו"ד סי' ע"ב... וא"כ מה דמות נערוך להקיש מזה למכנסי - השחיץ שפשתה המספחת ללבוש כיום, הרי אך סמויות עינים הוא לבוא לדמות זה להיא דהאבני צדק, הרי בכאן כוונת ההתדמות והקישוט לשם פריצות בולט לעין, וכאילו חרוט עליהן כרזה - גדולה שחלק אין להם בתורת תלבושת הצניעות שמלמדת תוה"ק לבנות ישראל.</p> <p>וכמוני היום כיושב זה למעלה משלשים שנה על כס ההוראה והדיינות יודע ועד על התוצאות המרות ממרור של הרס משפחות רבות בעטיין של פריקת עול והתערטלות מהתלבושת הצניעותית, והיא אם - כל - חטאת.</p>
<p>Yaskil Avdi Yoreh Deah Vol. 5 (Rav Ovadia Hodaya 1889-1969: Head of the Beit Din Hagadol in Jerusalem) Kli Gever is not violated unless a man or woman wear trousers distinctly suited to the opposite sex..For a different reason however they should be forbidden to women. Trousers are a wild, promiscuous and immodest garment for women</p>	

<p>since legs are separated from each other to the very top. One who sees a woman wearing trousers may be led to sinful thought or even to fornication. Unfortunately, there is no longer any separation between young men and women. All mingle together at work and school...for this reason trousers should be forbidden to women. Every man who truly fears the word of God must keep his daughters from going out in such garb, lest it lead to real sexual offence.</p>	
<p>Yabia Omer Vol. VI Yoreh Deah 14: 7 Maharikash has already proven from the Poskim that a woman is forbidden to wear only a specifically male garment but a garment that is the same for men or women is permissible to all, and the Aharonim concur. Since a custom has spread among women to wear such trousers, Kli Gever does not apply. It is especially inapplicable as regards trousers which are cut differently from those of men and dyed colors that men do not normally wear at all. Those who wear trousers as protection against heat or cold and who are not trying to resemble men, certainly halakhic backing. Responsa Avnei Tzedek permitted the wearing of trousers by women when their intent is to protect themselves from rain. Every reason is sufficient independently to make this permissible. Even so, I admit that a priori one should not allow young women to wear trousers since they are an arrogant form of dress that arouses the attentions of onlookers more than a normal skirt or dress and provoke sinful thought. Fine Jewish girls should not wear them at all especially those that really cling to the body, for they cause men to stare and to entertain especially sinful thoughts.</p> <p>If girls do not heed their parents and teachers wishes that they avoid especially short skirts and they go out in public with legs bared which constitutes excessive immodest behavior, we must choose the lesser of two evils and instruct them as a temporary provision to wear trousers...therefore where the girls will not listen to us to wear skirts that cover the knee, trousers are preferable until we influence them to wear the modest dress of all fine Jewish girls.</p>	<p><u>שו"ת יביע אומר חלק ו - יורה דעה סימן יד (ר' עובדיה יוסף, נולד 1920) תשובה משנת תשל"ג - 1973</u> ולפע"ד לא כן אנכי עמדי, ואין בזה הלאו של לא יהיה כלי גבר על אשה, וכמש"כ לעיל בשם המהריק"ש בשו"ת אהלי יעקב (סי' ע) שהמדייק בדברי הרמב"ם והפוסקים ידע בבירור שלא נאסר לאשה אלא מלבוש המיוחדת צורתו לאנשים בלבד, וכן להיפך, אבל מלבוש שצורתו שווה הן לאנשים והן לנשים מותר לכולם, כמבואר בנדריים (נ:). ע"ש... ומכ"ש מכנסים אלה שצורתם משונה ממכנסי גברים, וגם עשויים ממיני צבעונים שאין האנשים רגילים ללבוש כדוגמתם כלל. ובשו"ת אבני צדק עצמו שם התיר לבישת מכנסים לנשים מפני שעשויים להגן מפני הצנה, ולא להדמות לגברים, וגם שצורתם משונה ממכנסי גברים, ובכל טעם בפ"ע יש בכדי להתיר...</p> <p>ומכל מקום מודה אני שאין להתיר כאן לכתחלה לבישת מכנסים אלה לבנות, כי בגדי שחץ הן, ומעוררות תשומת לב מיוחדת לרואיהן יותר מאשר שמלה או חצאית רגילה, ומביאות לידי הרהורים רעים. ואין לבנות ישראל הכשרות ללכת בהן כלל. ובפרט במכנסים המהודקות ממש על הגוף שגורמות הסתכלות והרהורים רעים ביתר שאת. וכן העלה בשו"ת ישכיל עבדי שם, שעכ"פ יש לאסור לבישת המכנסים האלה לנשים, שהוא מלבוש פרוץ ופרוץ ומביא לידי הרהור וניאוף, בפרט בזה"ז שאין גדר ומחיצה בין הבחורים לבחורות ועלול הדבר להביא לידי ניאוף וזימה. ע"ש. (והניף ידו שנית בשו"ת ישכיל עבדי ח"ו האה"ע סי' נד ע"ש)</p> <p>ומכל מקום אם אין הבנות שומעות לקול הורים ומורים להמנע מלבישת חצאיות קצרות ביותר, והולכות בשוק וירך מגולות, שהיא פריצות יתירה, יש לבחור הרע במיעוטו, ולהורות להן כהוראת שעה ללבוש מכנסים, ודמי למ"ש בסוטה (מח), זמרי גברי ועני נשי פריצותא, זמרי נשי ועני גברי כאש בנעורת, למאי נפקא מינה לבטולי הא מקמי הא ופירש רש"י, שאם אין שומעים לנו לבטל שניהם נקדים לבטל את זה שהוא כאש בנעורת שהיא פריצות יותר גדולה. ע"ש.</p>
<p>Getsel Ellinson, A Modest Way, footnote 129 Another factor that must be taken into account, however, is the existence of a community of modest Jewish girls with their own standard. The fact that they are careful to wear only skirts affords significant weight to his stricture. By wearing a skirt, a Jewish girl identifies with this group and separates herself from other permissive circles. To a certain extent, in the last few decades the skirt has become a sort of "yarmelka" for the scrupulously observant girl who strives to follow our sages' ethical guidelines as reflected in their</p>	<p><u>הצנע לכת עמ' 192-3, הערה 138</u> ... קיימת בחינה אחרת לצניעות, שיסודה בעצם המוסכמות הקיימות בציבור בנות ישראל הצנועות. העובדה שציבור זה נזהר ללכת דווקא בחצאית מעניקה ערך משמעותי להקפדה זאת. על ידי לבישת החצאית מזדהה בת ישראל עם חוגים אלו והיא מתבדלת מחוגים מתירנים. במידה מסוימת נהפכה החצאית בעשרות השנים האחרונות למעין "כיפה" של הבת השומרת מצוות בקפדנות והמשתדלת לנהל את חייה לפי הנחיות המוסר של חכמינו כפי שהן משתקפות בהוראותיהם ההלכתיות. על ידי סירובה ללכת במכנסיים היא מצביעה על עצמה באופן הפגנתי שאין היא מוכנה להשלים עם כל התכתיבים של האופנה המודרנית ושהיא מסתייגת מערכי המוסר הנפוצים כיום בקרב</p>

halakhic rulings. By her refusal to wear trousers, she demonstrably declares that she is unwilling to resign herself to the dictates of modern style and that she takes exception to the immorality so rampant these days in society at large.

For the modest young woman who comes into contact with that society in the context of her daily work or study, this last factor has special import. Such girls need a constant reminder that they do not identify with the values and lifestyle of their surroundings. My daughter once scored this point saying “Even if it could be proven beyond the shadow of a doubt that there is nothing wrong with wearing trousers, I would still continue to avoid them”

הציבור הרחב.